

שְׁנַעְנְשׁוּ, אֵלָא מִשׁוּם שְׂדֵד בְּרִיָּא
הַתְּגַלוּ בִּינֵיהֶם כּל כּף. יִגְלוּ לְבִין
הַחֲבָרִים, וְיִלְמְדוּ אוֹתָם הַדְּרָכִים,
[ומתמקחים] וְיִתְכַסּוּ הַדְּבָרִים
בְּתוֹכָם, שְׁהָרִי אֵין הַדְּבָרִים
מִתְּגַלִּים אֵלָא בִּינֵינוּ, שְׁהָרִי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְּפִים עִמָּנוּ,
וְעַל יְדִינוּ מִתְּגַלִּים הַדְּבָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (ישעיה נח) אֲז
יִבְקַע פֶּשַׁח אוֹרֶךְ וְגו'. עֲתִיד
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכְרִיז עַל
בְּנָיו וְיֹאמֶר, אֲז יִבְקַע פֶּשַׁח
אוֹרֶךְ וְאֶרְכַּתְךָ מְהֵרָה תִצְמַח
וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה כְּבוֹד ה' **יִאֲסֹפֶךָ.**

פרשת וירא א"ו

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, (שיר ב) הַנְּצַנִּים
נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עַת הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוּל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ. הַנְּצַנִּים
נִרְאוּ בְּאֶרֶץ, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּב"ה אֶת
הָעוֹלָם, נָתַן בְּאֶרֶץ כָּל הַפֶּחַ
שְׂרָאוּי לָהּ, וְהַכֵּל הָיָה בְּאֶרֶץ, וְלֹא
הוֹצִיאָהּ פְּרוֹת בְּעוֹלָם עַד שֶׁנִּבְרָא
אָדָם. פִּיּוֹן שֶׁנִּבְרָא אָדָם, הַכֵּל
רְאוּי [ר"א לְצַאת] בְּעוֹלָם, וְהָאֶרֶץ
גִּלְתָּה אֶת פְּרוּתֶיהָ וְכַחֲהָ
שֶׁנִּפְקְדוּ בָּהּ.

כְּמוֹ זֶה הַשְּׂמִים לֹא נָתַנוּ כַּחוֹת
לְאֶרֶץ עַד שֶׁבָּא אָדָם. זֶהוּ שְׂכַתוּב
(בראשית ב) וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם
יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְכֹל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
טָרָם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר ה'
אֱלֹהִים עַל הָאֶרֶץ וְאָדָם אֵין
לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה. נִסְתַּתְרוּ בָּהּ
כָּל אוֹתָם תּוֹלְדוֹת וְלֹא הַתְּגַלוּ,
וְהַשְּׂמִים הַתְּעַכְּבוּ, שְׁלֹא הִמְטִירוּ
עַל הָאֶרֶץ מִשׁוּם שְׂאָדָם אֵין,
שְׁלֹא נִמְצָא וְלֹא נִבְרָא, וְהַכֵּל
הַתְּעַכְּבּ בְּגִלְלוּ. פִּיּוֹן שֶׁנִּבְרָא
אָדָם, מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ,
וְכֹל הַפְּחוֹת שֶׁנִּסְתַּתְרוּ, הַתְּגַלוּ
וְנָתַנוּ בָּהּ.

עַת הַזְּמִיר הַגִּיעַ, דְּאֶתְתַּפְּקֵן תְּקוּנָא דְּתוֹשְׁבַּחֵן
הַתְּשַׁבְּחוֹת לְזִמְרָה לְפָנֵי הַקָּב"ה

אֶתְגַּלְיִין בִּינֵיהוּ כָּל כּף. יִגְלוּן בִּינֵי חֲבָרִיָּא
יִלְפוּן אֲנוּן אֶרְחִין (ואתבסמין) וְאֶתְכַסְיִין מְלִין
בְּגוּוֹיָיהוּ. דְּהָא מְלִין לֹא אֶתְגַּלְיִין אֵלָא בִּינָא
דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּכִּים עִמָּנָא וְעַל
יְדָנָא אֶתְגַּלְיִין מְלִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתִיב, (ישעיה נח) אֲז יִבְקַע פֶּשַׁח
אוֹרֶךְ וְגו'. זְמַין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאֶכְרִזָּא עַל בְּנוֹי וְיִימָא, אֲז יִבְקַע פֶּשַׁח
אוֹרֶךְ וְאֶרְכַּתְךָ מְהֵרָה תִצְמַח וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ
צְדָקָה וְכְבוֹד יְיָ יִאֲסֹפֶךָ, (דף צו ע"א).

פרשת וירא אליו

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח (שיר השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ
בְּאֶרֶץ עַת הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוּל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ. הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ, כִּד בְּרָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא. יְהִיב בְּאֶרְעָא כָּל
חִילָא דְּאֶתְחַזִּי לָהּ. וְכֹלֵא הָוָה בְּאֶרְעָא, וְלֹא
אֶפִּיקַת אֵיבִין בְּעֲלֵמָא עַד דְּאֶתְבְּרִי אָדָם, פִּיּוֹן
דְּאֶתְבְּרִי אָדָם, כֹּלֵא אֶתְחַזִּי (ר"א ל"ג לְמִפְּק)
בְּעֲלֵמָא, וְאֶרְעָא גִלְיַאת אֵיבְהָא וְחִילְהָא
דְּאֶתְפְּקְדוּ בָּהּ.

בְּנִזְנָא דָּא שְׂמִים לֹא יְהִיב חִילִין לְאֶרְעָא עַד
דְּאֶתָּא אָדָם. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית

ב) וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְכֹל עֵשֶׂב
הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים
עַל הָאֶרֶץ וְאָדָם אֵין לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה.
אֶטְמְרוּ כָּל אֲנוּן תּוֹלְדִין וְלֹא אֶתְגַּלוּן, וְשִׁמְיָא
אֶתְעַכְּבוּ דְּלֹא אֶמְטִירוּ עַל אֶרְעָא, בְּגִין דְּאָדָם
אֵין, דְּלֹא אֶשְׁתַּכַּח וְלֹא אֶתְבְּרִי, וְכֹלֵא אֶתְעַכְּבּ
בְּגִינֵיהּ, פִּיּוֹן דְּאֶתְחַזִּי אָדָם, מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ
בְּאֶרֶץ וְכֹל חִילִין דְּאֶתְטְמְרוּ אֶתְגַּלְיָאוּ
וְאֶתְיְהִיבוּ בָּהּ.

עַת הַזְּמִיר הַגִּיעַ, דְּאֶתְתַּפְּקֵן תְּקוּנָא דְּתוֹשְׁבַּחֵן
לְזִמְרָא קַמֵּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה דְּלֹא

מה שלא נמצא עד שלא נברא אדם. וקול התור נשמע בארצנו, שהרי [וזה] [כל] דבר של הקדוש ברוך הוא [ר"א ששעה] הקב"ה שלא נמצא בעולם עד שנברא אדם. כיון שנמצא אדם, הכל נמצא.

אחר שחטא, הפל הסתלק מהעולם והתקללה הארץ. זהו שכתוב (בראשית א) ארורה האדמה בעבורך וגו', וכתוב כי תעבד את האדמה לא תספ תת כחה לך וגו', וכתוב וקוץ ודרדר תצמיח לך.

בא נח ותקן קרדמים ופצירות בעולם. אחר כך, וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה. באו בני העולם וחטאו לפני הקב"ה, והסתלקו צבאות הארץ [של העולם] כמקדם, והיו עומדים עד שבא אברהם.

כיון שבא אברהם [לעולם], מיד הנצנים נראו בארץ, התקנו והתגלו כל הצבאות בארץ. עת הזמיר הגיע, בשעה שאמר לו הקב"ה למול. כיון שהגיע אותו הזמן שברית נמצאה בו באברהם ונמול, אז התקיים בו כל הפסוק הזה, והתקיים העולם, ודבר הקב"ה היה בהתגלות בו. זהו שכתוב וירא אליו ה'.

רבי אלעזר פתח פתח הפסוק הזה [בשעה] אחר שנמול אברהם. שעד שלא נמול, לא דבר עמו אלא מתוך דרגה תחתונה, והדרגות העליונות לא היו קיימות על אותה הדרגה. כיון שנמול, מיד הנצנים נראו בארץ. אלו הדרגות התחתונות שהוציאה והתקינה הדרגה התחתונה הזו. עת הזמיר הגיע - אלו ענפי הערלה. וקול התור נשמע בארצנו - זהו קול שיוצא מתוך אותו פנימי של הפל, ואותו קול נשמע, וזה קול

אשתכח עד לא אתברי אדם. וקול התור נשמע בארצנו. דהא (ר"א דא) (ר"א ל"ג בל) מלה דקדשא בריך הוא (ר"א ל"ג דעבד) דלא (דף צו ע"ב) אשתכח בעלמא עד דאתברי אדם. כיון דאשתכח אדם פולא אשתכח.

בתר דחטא, פולא אסתלק מעלמא ואתלטיא ארעא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ג) ארורה האדמה בעבורך וגו'. וכתוב כי תעבד את האדמה לא תספ תת כחה לך וגו'. וכתוב וקוץ ודרדר תצמיח לך.

אתא נח ותקן קרדומין ופצירי בעלמא. ולבתר וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה. אתו בני עלמא וחיבו קמיה דקודשא בריך הוא. ואסתלקו חילין דארעא (דעלמא) כמלקדמין, והווי קיימי עד דאתא אברהם.

כיון דאתא אברהם (לעלמא) מיד הנצנים נראו בארץ, אתתקנו ואתגלו כל חילין בארעא. עת הזמיר הגיע. בשעתא דאמר ליה קדשא בריך הוא דיתגזר, כיון דמטא ההוא זמנא דברית אשתכח ביה באברהם ואתגזר. כדין אתקיים ביה כל האי קרא, ואתקיים עלמא, ומלה דקדשא בריך הוא הוה באתגלייא ביה הדא הוא דכתיב וירא אליו יי.

רבי אלעזר פתח האי קרא (בשעה) בתר דאתגזר אברהם. דעד לא אתגזר לא הוה מליל עמיה אלא מגו דרגא תתאה, ודרגין עלאין לא הוו קיימי על ההיא דרגא. כיון דאתגזר מיד הנצנים נראו בארץ אלין דרגין תתאין דאפיקת ואתקינת האי דרגא תתאה. עת הזמיר הגיע אלין ענפוי דערלה.

וקול התור נשמע בארצנו. דא קול דנפיק מגו (דף צו ע"ב) ר"א) ההוא פנימא